

- 3 Leder
- 4 Vicedirektør: Effektiviseringer kan betyde mindre sikkerhed
- 6 Direktoratet:
Nedlæg poster på nattjenesten og stærkeafdelingerne
- ◀ 7 Én fængselsfunktionær alene med 50 indsatte
- 8 Halvering af poster forværrer sikkerhed
- 9 To mand til 203 indsatte
- ◀ 10 Ventetid på afsoning for sexdømte fordoblet
- 12 Hvad er det værd
- ◀ 14 Værkmestre som rollemodeller
- 16 Fængselshistorisk Selskab
- 18 Nye uniformsdele
- 20 STA – dit naturlige valg
- 21 Debat
- 22 Navnenyt
- 23 FI - Aktivitetskalender
- 24 Ferieboliger til leje

Forsidebillede:

Hvis de planlagte besparelser gennemføres, vil en del af fængselsfunktionærerne i frontlinjen være ude af billedet den 1. januar 2006.

Udgivet af Dansk Fængselsforbund
Vestre Kirkegårds Allé 3,
2450 København SV
Tlf. 3325 9801 - Fax 3325 9601
www.danskfaengselsforbund.dk

Redaktion: Forbundsformand
Kim Østerbye (ansvh.)

Redaktør: John Rasmussen
Talosvej 7, 2770 Kastrup
Tlf. 3250 2037 - Mobil 4074 1487
E-mail:
fagblad@danskfaengselsforbund.dk

Layout, produktion og tryk:
Imprint Grafiske Løsninger
Thurøvej 8 · 4700 Næstved
Tlf. 5572 6692 - Fax 5572 7320
imprint@imprint.dk
www.imprint.dk

ISSN: 0902-8897

Indlæg til Fængselsfunktionæren:

Artikler modtages på diskette, gerne med udskrift eller pr. e-mail. Husk at angive navn, stilling og tjenestested i tilfælde af spørgsmål fra redaktionen. Indlæg til »Debat« må max. være på 750 ord eller 4500 tegn incl. mellemrum. Foto modtages gerne. Hvis de ønskes retur, bedes det anført.

Indlæg senest den 14. i måneden før optagelse.

Artikler og læserindlæg er ikke nødvendigvis et udtryk for redaktionens holdning eller forbundets mening.

Mindre personale = mindre sikkerhed

LEDER

Af Kim Østerbye,
formand for
Dansk Fængselsforbund

I virkeligheden er sagen ikke det mindste kompliceret. Det er faktisk ret let at forstå. Så let, at selv et fem-årigt barn umiddelbart kan se det.

Hvad mon der sker, hvis man fremover skal være færre til at passe på de indsatte i landets fængsler? Hvad mon det betyder, hvis der bliver færre natte-, formiddags- eller eftermiddagsvagter? Mon det øger eller svækker sikkerheden?

Spørgsmålene er ikke svære at svare på.

Det såkaldte effektiviseringskrav, der betyder, at vi fra årsskiftet skal spare stillinger for et tocifret millionbeløb, vil i sagens natur forringe sikkerheden i landets fængsler. At påstå noget andet svarer til at argumentere for, at vand løber opad. Mindre personale betyder mindre sikkerhed.

Det ved vi alle – ansatte, de lokale ledelser på fængsler og arresthuse, direktionen i Strandgade og politikerne på Christiansborg.

Men så længe man ikke sætter konkret navn på, hvilke poster der skal skæres – så længe kan man holde hinanden hen med snak. Og netop der har vi stået

i meget lang tid. Ingen fortæller konkret, hvilke poster, de mener, kan skæres. Alle venter på alle.

Politikerne venter på ledelsen. Så længe ledelsen intet har meldt ud, kan politikerne jo ikke fastslå, om sikkerheden er i fare.

Kriminalforsorgens ledelse venter på institutionernes ledelser. I Strandgade mener man, at sikkerheden kan være på spil. Men man kan jo på den anden side ikke p.t. konkludere det, for man har jo ikke fået nogen endelig tilbagemelding fra fængsler og arresthuse om, hvor man vil spare pengene.

Og de lokale ledelser, de venter. Det er nok ikke uklogt. Ingen har lyst til at melde ud, hvor de vil spare pengene, for når de gør det, vil det jo blive helt tydeligt, at de sætter sikkerheden over styr.

Så alle venter på alle.

Og mens vi venter, så kan man jo lige så godt blive ved med at underholde hinanden med, at "vi kan da godt nedlægge poster og spare penge, men vi skal selvfølgelig undgå, at det går ud over sikkerheden."

Men det er forkert. Ligeså forkert som at vand løber opad.

Situationen er den enkle, at vi ikke er overbemandet i forvejen. Kriminalforsorgen er ikke spækket med personale, der dasker rundt. Næh – vi er på vagt, vi passer på, vi udfører de opgaver, vi er blevet sat til – og vi mangler, hvis man nedlægger poster.

Når nogen konkret står frem og siger, hvilke poster der skal nedlægges, så vil sammenhængen stå klar for enhver.

Effektiviseringer betyder mindre mandskab på konkrete poster i frontlinjen. Mindre mandskab i frontlinjen betyder mindre sikkerhed. Og mindre sikkerhed betyder større risici – for ansatte og indsatte. ■

Vicedirektør: Effektiviseringer kan betyde mindre sikkerhed

Meldingen fra Ole Hansen, vicedirektør i Kriminalforsorgen, var ikke til at misforstå på Dansk Fængselsforbunds hovedbestyrelsesmøde: Effektiviseringerne kan få konsekvenser for sikkerheden.

For ledelsen er målet klart: Når sparerunden ved årsskiftet rammer Kriminalforsorgen, bør man gå efter, at det ikke forringer sikkerheden. Men ledelsen kan naturligvis ikke garantere det.

Sådan lød budskabet fra Ole Hansen, vicedirektør i Kriminalforsorgen, da han over for Fængselsforbundets hovedbe-

styrelse gennemgik kravene til besparelser i Kriminalforsorgen til næste år.

"Alt andet lige: Når du laver postnedlæggelser forringer du sikkerheden. Vores mål er, at sikkerheden så vidt muligt ikke må forringes, men vi kan ikke garantere, at der ikke vil opstå situationer, hvor der burde have været flere på vagt," sagde Ole Hansen, på Dansk Fængselsforbunds ekstraordinære hovedbestyrelsesmøde d. 6. oktober.

Han var indkaldt af forbundet til at give ledelsens bud på, hvorfor og hvordan man de kommende to år finder besparelser for i alt 70 mio. kr. i landets fængsler og arresthuse.

At effektiviseringen primært skal ske ved nedlægning af poster blandt frontlinjepersonalet, blev præcist og klart

"Alt andet lige: Når du laver postnedlæggelser forringer du sikkerheden. Vores mål er, at sikkerheden så vidt muligt ikke må forringes, men vi kan ikke garantere, at der ikke vil opstå situationer, hvor der burde have været flere på vagt," siger vicedirektør Ole Hansen, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

begrundet af Ole Hansen: "Finansministeriet har sagt, at det er effektiviseringer. Det er ikke besparelser. Vi skal have færre i arbejde."

Færre i arbejde betyder ifølge Ole Hansen ikke færre opgaver. Tværtimod: "Effektiviseringer betyder, at færre mennesker løber stærkere for at lave de samme opgaver – men forhåbentlig på en bedre måde."

Og – understregede vicedirektøren – at det indebærer postnedlæggelser, kan ikke komme som en overraskelse for de politiske beslutningstagere: "Vi har fra Direktoratets side – både skriftligt og mundtligt – understreget over for forligspartierne, at kravene om effektiviseringer ikke kan gennemføres uden at nedlægge poster blandt det uniformerede personale. Men om det rent faktisk forringer sikkerheden afhænger af, hvor man vælger at hente besparelserne hjem ude på de enkelte anstalter. Jeg kender ikke forslagene fra anstalterne, så derfor er det for tidligt at tage stilling til, om sikkerheden rent faktisk bliver forringet," sagde Ole Hansen.

Pengene skal findes

Blandt fængselsfunktionærerne var der på mødet – mildest talt – ikke meget forståelse for, at der er behov for at spare lige nu.

Og det er forståeligt, lød det fra Ole Hansen: "Når man, som I, arbejder i fængsler og arresthuse, så må besparelserne virke urimelige – bygningernes tilstande og det høje belæg taget i betragtning – men det er altså ikke mig, der bestemmer. Ledelsens opgave er at gennemføre flerårsaftalen. Og det gør vi naturligvis – ellers ville vi udgøre et demokratisk problem."

Direktoratet har for nylig sat navn på besparelserne. Af de 25 mio. kr. skal Københavns Fængsler for eksempel finde de 5,9 mio. kr., Nyborg 2,7 mio. kr. og Horserød 1,8 mio. kr., og så videre. Og de besparelser ligger fast, siger Ole Hansen.

"Hvis ét fængsel får reduceret deres sparekrav, skal et andet fængsel spare et tilsvarende større beløb. Så det bliver der ikke tale om. De sparekrav, de enkelte institutioner nu har fået meldt ud, bliver der ikke rokket ved," siger Ole Hansen.

Trods mange opfordringer fra de deltagende afdelingsformænd, afviste Ole Hansen at give indblik i de konkrete beregninger, der ligger til grund for størrelsesordenen af sparekravene til de enkelte fængsler.

"Jeg vil ikke ud med beregningsforudsætningerne, for jeg er sikker på, at hvis jeg offentliggjorde dem, så ville det blive fortolket som direktiver fra ledelsens side. Den slags direktiver kommer vi ikke med. Vi er interesseret i, at de enkelte institutioner overholder rammen. Hvordan de gør det – det må de selv om. Det vil vi ikke blande os i," siger Ole Hansen.

Ingen forhandling

Mange af de fremmødte tillidsmænd var særdeles kritiske over for den manglende åbenhed. Særligt i de store fængsler, der allerede har gennemført en række af Direktoratets forslag om blandt andet tidligere indlukning, senere opmønstring og overlappning mellem vagtholdene, blev der udtrykt stor kritik over besparelsernes størrelse.

Fra forbundets side var konklusionen på mødet med vicedirektøren klar: Dansk Fængselsforbund kan ikke deltage i forhandlingerne om besparelserne i fængslerne.

"Vi vil ikke være med til at forringe sikkerheden og forværre de allerede hårdt pressede arbejdsforhold yderligere

i fængslerne rundt om i landet. Færre i arbejde og flere opgaver til dem, der er tilbage, betyder, at vi ikke længere har den samme tid til at holde opsyn med de indsatte. Vi vil ikke længere have den samme tid til at tale med de indsatte. Det betyder, at vi ikke på samme måde som i dag vil få tip om for eksempel indsmugling af våben, uro, oprør og slagsmål. Det vil gå ud over sikkerheden for både de ansatte og de indsatte," siger Kim Østerbye. ■

Af Hans Jørgen Nielsen

Direktoratet: Nedlæg poster på nattjenesten og stærkeafdelingerne

Direktoratets forslag til, hvor besparelserne på Københavns Fængsler kan findes, afvises blankt af afdelingsformand Ina Rasmussen.

Find besparelser på Københavns Fængsler (KF) ved at reducere antallet af vagter på nattjenesten og stærkeafdelingerne. Sådan lyder budskabet fra Direktoratet for Kriminalforsorgen til KF.

Bespareselsforslaget får en hård medfart af Ina Rasmussen, afdelingsformand på Københavns Fængsler: "Jeg forstår ikke, hvordan Direktoratet er kommet frem til netop de forslag. Jeg anser dem for at være i lodret konflikt med sikkerheden, uanset hvordan man vender og drejer det."

Forslagene vil ifølge Ina Rasmussen medføre mindre opsyn med særligt farlige indsatte.

"På stærkeafdelingen på Københavns Politigård har vi for eksempel landets 20 farligste fanger. Fangerne er sendt dertil, fordi de har truet ansatte eller indsatte i de fængsler, de afsonede deres straf i. Når de indsatte ankommer til Politigården er det ikke unormalt, at en fange er eskorteret af et helt hold betjente. Netop fordi de er farlige," siger Ina Rasmussen.

Færre fængselsfunktionærer kan umuligt opretholde en ordentlig sikkerhed: "Ikke nok med, at sikkerheden vil blive sat over styr for de indsatte og ansatte. Forslaget om at reducere poster på stærkeafdelingerne har også den konsekvens, at sanktionsmomentet med at sende en indsat på en stærkeafdeling forsvinder," siger Ina Rasmussen.

Pointen med stærkeafdelingerne er, at fængselsfunktionærerne har et rødt kort i baghånden, som de kan give i særligt grove tilfælde.

"Reducerer man antallet af vagter på stærkeafdelingerne, beslutter man samtidig, at de indsatte her ikke er farlige længere. Man kan ikke normere stærkeafdelinger på samme måde som andre afdelinger. Det giver ikke mening," siger Ina Rasmussen.

På grund af et stort arbejdspress og sammensætningen af de indsatte, er det allerede i dag svært at finde det nødvendige antal fængselsfunktionærer, der vil arbejde på stærkeafdelingerne.

"Gennemføres forslagene vil sikkerheden i Københavns Fængsler forværres, og det vil helt automatisk sætte sine spor hos de ansatte. De vil opleve en stigende psykisk nedslidning. Og det vil blive endnu sværere at skaffe nok personale i fremtiden," siger hun.

Besparelser på nattjenesten

Ved siden af stærkeafdelingerne foreslår direktoratet også, at der skal ske besparelser på nattjenesten. Men det er lige så uforsvarligt, siger Ina Rasmussen: På Blegdamsvejens Fængsel er der for ek-

sempel i dag kun tre ansatte til at bevogte 100 indsatte om natten.

"Billedet er det samme i de øvrige fængsler i København. Vi er allerede skåret så langt ind til benet på nattjenesten, som det sikkerhedsmæssigt er forsvarligt," siger Ina Rasmussen.

Afventer udmelding

Københavns Fængsler står over for at skulle spare 7,7 mio. kr. i 2006, hvilket er det største enkeltbeløb, der skal spares i forbindelse med sparekravet på 35 mio. kr. i Kriminalforsorgen.

Ledelsen i Københavns Fængsler har endnu ikke meldt ud, hvor der skal findes besparelser. Det kan Ina Rasmussen godt forstå.

"Det er så godt som umuligt at finde besparelser, der ikke vil have alvorlige konsekvenser for sikkerheden. Det er Direktoratets forslag et skræmmende bevis på," siger Ina Rasmussen. ■

Af Theresa Kjærside

"Bespareselsforslaget kan give fængselsfunktionærer færre sanktionsmuligheder over for stærke indsatte," siger afdelingsformand Ina Rasmussen, Københavns Fængsler.

Én fængselsfunktionær alene med 50 indsatte

"Alenearbejde giver et risikofyldt arbejdsmiljø for de ansatte og et usikkert afsøningsmiljø for de indsatte, som vi ikke kan acceptere," siger afdelingsformand Jørgen Mark, Statsfængslet i Sdr. Omme.

Én mand er ikke nok til at holde opsyn med 50 indsatte, mener afdelingsformanden på Statsfængslet i Sdr. Omme - men det mener ledelsen.

Normalt er der to fængselsfunktionærer på vagt om formiddagen til at holde opsyn med 50 indsatte. Hvis den ene er syg, tilkaldes en ny vagt.

Fremover vil det ikke ske. I stedet skal den fængselsfunktionær, der møder på arbejdet, klare sig selv, fortæller Jørgen Mark, afdelingsformand på Statsfængslet i Sdr. Omme.

Det vil være konsekvensen af et af ledelsens besparelsesforslag. I alt skal 1,4 mio. kr. af det samlede besparelseskrav på 35 mio. kr. i Kriminalforsorgen findes i Statsfængslet i Sdr. Omme.

Ifølge Jørgen Mark er forslaget om at spare på besættelsen af formiddagsvagten ved sygefravær en meget dårlig idé.

"Det vil være en ubehagelig situation, at stå alene med 50 indsatte. Det er ikke alene stressende, fordi man kun er én om at løse to vagters opgaver. Det er samtidig en meget usikker situation, der kan få store sikkerhedsmæssige konsekvenser for både de indsatte og de ansatte," siger Jørgen Mark.

De to vagter udfører normalt en række opgaver tillige med at holde opsyn: De indsatte skal vækkes og på arbejde, nogen skal til sygeplejerske, andre til læge, og så er der sagsbehandlingsopgaver oven i.

Der skal i forvejen løbes meget stærkt for at nå det hele. Er man alene om det, skal man løbe endnu stærkere. Og hvis en kollega for eksempel bliver langtids-

sygemeldt, kan alenearbejdet, ifølge Jørgen Mark, stå på i lang tid.

Det, der bekymrer Jørgen Mark mest, er, at sikkerheden forværres.

"To vagter giver de indsatte en fornemmelse af, at der er opsyn med dem. Det bidrager til at skabe orden og sikkerhed. Én vagt alene kan ikke give den fornemmelse. Det giver et usikkert arbejdsmiljø for de ansatte og et usikkert afsøningsmiljø for de indsatte. Én fængselsfunktionær på vagt kan ikke holde øje med det hele," siger Jørgen Mark.

Nej til alenearbejde

Alenearbejde frarådes på det kraftigste af Jørgen Mark.

"Jeg har selv prøvet det. Det er hårdt og yderst stressende at have ansvaret for 50 indsatte alene. Der vil altid være en vis risiko til stede for vold i vores job. Men risikoen er under kontrol, når man er sammen med en kollega. Er man alene forstærkes fornemmelsen af, at der er en risiko for vold. En naturlig reaktion i den situation er, at man som vagt bliver mere defensiv i sin fremtoning. Det kan igen forstærke en risikofyldt stemning," siger han.

At kalkulere med alenearbejde som en besparelse, virker ifølge Jørgen Mark uansvarligt.

"Jeg synes besparelsesforslaget er et skrækszenario. Hvis ledelsen ikke tager vores udsagn om alenearbejde for gode varer, kan de tale med Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet har ved mere end én lejlighed peget på, at alenearbejde har en negativ indvirkning på det psykiske arbejdsmiljø. Et job som fængselsfunktionær ligger i forvejen på top ti-listen over de farligste job," siger Jørgen Mark. ■

Af Theresa Kjærside

Halvering af poster forværrer sikkerhed

Halveres antallet af formiddagsvagter på programafdelingen på Statsfængslet Nyborg er konsekvensen klar: Mindre sikkerhed og en nedprioriteret indsats for at resocialisere indsatte.

Fremover skal der ikke være to, men derimod kun én fængselsfunktionær, til at holde opsyn med indsatte, der på Nyborg Statsfængsel har sagt ja til at deltage i et resocialiseringsprogram.

Og det er et kæmpe problem, mener Uffe Sandgaard, afdelingsformand på Nyborg Statsfængsel.

"Sikkerheden reduceres til et helt uacceptabelt niveau," siger han.

Programafdelingen på Statsfængslet Nyborg består i dag af to afsnit med hver 12 indsatte. Her modtager de indsatte behandling om formiddagen. På hvert af de to afsnit er der to formiddagsvagter. Det er disse vagter, der fremover skal skæres ned til én fængselsfunktionær pr. afsnit.

Og det er netop dét, der er problemet: Har den ansatte fængselsfunktionær et ærinde, som for eksempel at købe ind, gå til lægen eller gå på gårdtur med en indsat, så vil de øvrige på afsnittet være efterladt alene med behandlerne.

"Vi har tit ærinder med de indsatte – det er en del af vores arbejde. Og når fængselsfunktionæren er gået, så er der intet vagtpersonale tilbage. Det er simpelthen forkasteligt. De indsatte er efterladt med behandlerne, der på ingen måde har de rette faglige kompetencer til at holde opsyn med indsatte i et fængsel. Det er de ikke uddannet til. Det er fængselsfunktionærerne," siger Uffe Sandgaard.

Situation kan, ifølge Uffe Sandgaard, let eskalere: "Det kræver ikke meget

"Ledelsen kan ikke halvere antallet af poster på programafdelingen uden, at det vil få store konsekvenser for sikkerheden for indsatte, ansatte og behandlere. Det vil også gå ud over afdelingens indsats for at resocialisere de indsatte," siger afdelingsformand Uffe Sandgaard, Statsfængslet i Nyborg.

fantasi at forestille sig, hvor galt det kan gå, hvis der for eksempel udvikler sig en slåskamp eller lignende. Det kan godt være, at de indsatte, der har meldt sig til projektet, er særligt motiverede, men det er ikke ensbetydende med, at det nødvendigvis er Guds bedste børn," siger han.

Ingen resocialisering

Besparselsen vil samtidig betyde, at en stor indsats for at resocialisere indsatte vil gå fuldstændig tabt, mener Uffe Sandgaard.

En del af programmet går nemlig ud på, at de indsatte kan komme ud af fængslet, for eksempel på fisketure, ture til svømmehallen eller på kulturelle arrangementer. En ansat må tage fire til fem indsatte med ud af fængslet. Tilbage på kontraktafdelingen er syv-otte indsatte, der fremover ikke vil have tilknyttet et fast opsynspersonale. I den situation er det overvagtimesteren, der skal overtage opsynet.

"Det er der i og for sig ikke noget sikkerhedsmæssigt problem i, sagen er bare, at overvagtimesteren har meget andet at se til. Så konsekvensen bliver, at der kommer langt færre aktiviteter frem-

over. Indsatsen vil gå op i røg, og det synes jeg er ærgerligt," siger Uffe Sandgaard.

Programafdelingen på Nyborg er et led i "Noget For Noget"-indsatsen i Kriminalforsorgen.

Formålet er at resocialisere indsatte. Ideen i "Noget for Noget" er at indsatte kan kvalificere sig til at blive løsladt tidligere hvis de uddanner sig, er i job og lader sig behandle. Målet er at give de indsatte bedre muligheder for at vende tilbage til et liv i frihed uden stoffer og kriminalitet.

Konkret har Statsfængslet i Nyborg udsigt til at skulle finde besparelser for 4,2 mio. kr. Det beløb skal findes ved blandt andet at skære ned i antallet af fængselsfunktionærer, der er på vagt. Omregnet svarer besparelseskravet til 14 årsværk færre til at holde opsyn med de indsatte i fængslet.

"Fængslets ledelse er flere gange kommet med en række forslag, som efterfølgende er trukket tilbage. Det seneste forslag om at halvere antallet af fængselsfunktionærer på programafdelingen er dog blandt de værste," siger Uffe Sandgaard. ■

Af Theresa Kjærside

To mand til 203 indsatte

Sparekravet til Fængselsafdelingen Kærshovedgård betyder, at man fremover halverer bemanningen om natten. Halveringen sker kun tre år efter, at man – af sikkerhedsårsager – satte flere mand på natholdet.

"En sådan nedskæring vil have afgørende konsekvenser for sikkerheden," siger Steen V. Jensen.

Afdelingsformand Steen V. Jensen kan ikke præcist få oplyst, hvor meget der skal spares på Kærshovedgård, men samlet skal Midtjylland finde i alt 2 mio. kr.

Og ledelsen på Kærshovedgård planlægger, ifølge Steen V. Jensen, at finde nogle af besparelserne ved at halvere bemanningen i fængslet om natten. I dag er der på en almindelig nattevagt tre

Nedlægges en oppegående post og en sovevagt som planlagt, har de ansatte, ifølge Steen V. Jensen, udsigt til at skulle holde opsyn med et urimeligt højt antal indsatte.

"Vi risikerer at havne i en uholdbar situation, hvor vi ikke har nogen som helst mulighed for at få hurtig forstærkning. Der kan for eksempel opstå et akut behov, hvor én af to nattevagter er nødsaget til at køre en indsat på skadestuen, eller der kan udvikle sig et slagsmål mellem de indsatte. Og så har vi virkelig balladen," siger Steen V. Jensen.

"Det er i forvejen noget af en hvepsere at stikke fingrene i en slåskamp i dag, men det er sikkerhedsmæssigt forsvareligt. Jeg kan kun forsøge at forestille mig, hvor galt det kan gå, hvis der sker så meget som én uforberedt hændelse, hvilket er meget sandsynligt, når der skal holdes opsyn med så mange fanger. Det vil være helt uacceptabelt," siger han.

Umiddelbart kunne man måske mene, at de indsatte ikke er specielt farlige, når de sover. Men fangerne er ikke lukket inde i hver deres celle. De befinder sig på 25-mands afdelinger, hvor de frit kan bevæge sig rundt. Fængslet har prioriteret, at der ikke er råd til, at de indsatte er lukket inde på celler.

"Efter min mening er det ikke sikkerhedsmæssigt forsvareligt, at to mand skal gå ind på en afdeling, hvor de kan risikere at havne i en situation, hvor der er behov for assistance, uden at det kan lade sig gøre. Jeg synes, det er dybt forkasteligt og uansvarligt over for både de ansatte såvel som de indsatte," siger Steen V. Jensen. ■

Af Theresa Kjærside

Afdelingsformand Steen V. Jensen frygter for konsekvenserne af de pålagte besparelser.

To vagter til at holde opsyn med 203 indsatte om natten. En halvering i forhold til i dag, og en bemanning, der gør det helt umuligt at gribe ind, hvis nogen kommer op at slås.

Sådan kommer virkeligheden på Fængselsafdelingen Kærshovedgård til at se ud om kort tid.

Ifølge afdelingsformand Steen V. Jensen bliver det nemlig den lokale konsekvens af, at Kriminalforsorgen skal spare 35 mio. kr. i 2006.

oppegående vagter og en sovevagt til at holde opsyn med det store antal fanger. Det skal fremover skæres ned til to.

"Forslaget er højst paradoksalt. I 2003 blev der netop foretaget en opnormering af antallet af nattevagter, fordi sammensætningen af de indsatte blev ændret, og fordi der blev oprettet 50 ekstra pladser. Dengang besluttede man at genindføre en sovevagt og bibeholde tre oppegående nattevagter," siger Steen V. Jensen.

Ventetid på afsoning for sexdømte fordoblet

Ny opgørelse fra Anstalten ved Herstedvester viser, at der er sket en eksplosion i antallet af sexdømte i 2005. Det giver et stort pres på Herstedvesters visitationsafdeling.

Det er politisk besluttet, at der normalt kun må gå to måneder fra sexdømtes dom til afsoning. Men på grund af en stadigt voksende venteliste er ventetiden for nylig fordoblet til fire måneder.

En ny opgørelse fra Anstalten ved Herstedvester viser, at der er sket en eksplosion i antallet af sexdømte. De første ni måneder af 2005 blev 161 dømte visiteret til anstalten. Det er langt flere end tidligere, for eksempel blev der i hele 2004 kun visiteret 129. Konsekvensen er, at ventetiden for at komme ind og afsone stiger.

"Der er intet, der tyder på, at udviklingen i 2005 vil ændre sig. Antallet ligger på et konstant højt niveau. Som det er i dag, har vi ikke pladser nok til at modtage de mange sexdømte til visitationsafdelingen. Pladserne er i forvejen maksimalt udnyttet," siger fængselsinspektør Lene Møller-Nielsen.

Dømte, der kommer på Herstedvesters visitationsafdeling, er idømt mellem 30 dage og fire års fængsel. På anstalten undersøger en tværfaglig gruppe, der består af fængselsfunktionærer, sygeplejersker, psykologer, psykiatere og socialrådgivere, om de dømte er motiverede og egnede til at indgå i et sexologisk behandlingsforløb, og hvilket sted, de skal afsone deres domme.

De kortere domme er typisk givet på grund af for eksempel børnepornografi på internettet eller blufærdighedskrænkelser. De længere domme kan for eksempel være givet for incest eller voldtægt.

"Konsekvensen af den store stigning i antallet af sexdømte er, at ventelisten og ventetiden er steget i 2005. Det ser ud til, at denne tendens vil fortsætte året ud," siger Lene Møller-Nielsen, inspektør på Anstalten ved Herstedvester.

Den nye opgørelse fra Anstalten ved Herstedvester viser, at der i 2005 er givet flere af både de korte og lange domme. Men den største stigning er sket i antallet af dømte med korte domme.

Når en dømt har fået sin dom, tager dommeren stilling til, om den dømte skal varetægtsfængsles eller være på fri fod, indtil personen skal ind og afsone i et fængsel. Flertallet af gruppen, der skal på visitationsafdelingen, kommer på fri fod.

Normalt skal sexdømte påbegynde visitationsforløbet to måneder efter, de er dømt. Sådan bliver det ikke fremover.

"Aktuelt er ventetiden på en plads på visitationsafdelingen på Herstedvester fire måneder og ikke to. Vi har informeret Direktoratet om, at der er sket en for-

dobling i ventetiden," siger Lene Møller-Nielsen.

Lovændring

Ifølge Lene Møller-Nielsen er det op til politikerne at beslutte, hvordan problemet med den stigende venteliste skal løses. Hun ser to muligheder.

Den første mulighed indebærer, at politikerne laver en lovændring, der betyder, at en mindre gruppe af sexdømte skal visiteres på Herstedvester. En analyse af ventelisten for sexdømte viser, ifølge Lene Møller-Nielsen, at hvis man slækker på kravet til længden af de sexdømtes dom - fra 30 dage til i stedet fire måneder - vil presset på pladserne mindskes.

Afdelingen for sexkriminelle er placeret i bygningens stueetage.

Den anden mulighed er, ifølge Lene Møller-Nielsen, at øge fængslets kapacitet på visitationsafdelingerne. Det vil betyde, at Herstedvester skal tilføres flere ressourcer til personale og bygninger.

"Uanset om man vælger den ene eller anden løsning, kan det blive nødvendigt at udvide kapaciteten. Fortsætter udviklingen resten af året, er der kun lige akkurat kapacitet nok til at visitere dømte med domme på mere end fire måneder," siger Lene Møller-Nielsen.

Lasse Dahl, afdelingsleder på visitationsafdelingen på Anstalten ved Herstedvester, bakker op om, at der er behov for kapacitetsudvidelser og fortæller, at dømte i dag opholder sig gennemsnitligt fem uger på visitationsafdelingen, før de sendes videre til afsoning eller i et egentligt behandlingstilbud.

"I mange tilfælde er fem uger ganske enkelt ikke nok til at nå fremskridt med de indsatte. I dag har vi desværre ikke mulighed for at forlænge de dømtes ophold her, fordi der er så stort et pres på afdelingerne. Det er en skam," siger Lasse Dahl.

Formand for Dansk Fængselsforbunds lokalafdeling på Herstedvester, John Rasmussen, advarer imod at slække på kravene til dem, der skal visiteres på afdelingen.

"Jeg mener, der er helt afgørende, at alle sexdømte fortsat visiteres på Herstedvester. Her bliver de konfronteret

med, at deres forbrydelse er af en helt særlig karakter. Det er langt fra alle dømte, der overhovedet vil erkende, at de er skyldige i en sexforbrydelse. Blicher denne gruppe bare sendt i et åbent

fængsel, uden at der sættes fokus på, at de har et problem, er vi på et vildspor," siger John Rasmussen. ■

Af Theresa Kjærside

Visitationsafdelingen på Anstalten ved Herstedvester har kun plads til 8 indsatte. Behovet for pladser er i øjeblikket dobbelt så stort.

Hvad er det værd

"Dansk Fængselsforbund kan med rette føle sig skuffet over Arbejdstilsynets rapporter, når man erindrer finansministerens ord om, at arbejdsmiljøproblemer skal løses under Arbejdsmiljøloven og via Arbejdstilsynet," siger Dansk Fængselsforbunds formand Kim Østerbye.

En gennemlæsning af Arbejdstilsynets rapporter viser tydeligt en del af problemet. I Fængselsfunktionæren nr. 5/2005 beskriver Kim Østerbye på en måde, der en Hitchcock værdig, hvordan finansministeren under overenskomstforhandlingerne iskoldt afviser at lade arbejdsmiljøproblemerne i Kriminalforsorgen blive en udgiftspost på finansloven.

I samme nummer kan man i artiklen "Intet nyt under solen" læse, hvordan Arbejdstilsynet var under omstrukturering og udsat for nedskæringer.

Når man så læser rapporterne fra de forskellige afdelinger under Arbejdstilsynet, sniger der sig en ubehagelig tanke frem i bevidstheden: Har Arbejdstilsynet under indflydelse af nedskæringerne og den store pressedækning af Kriminalforsorgen sat et ambitiøst arbejdsmiljøprojekt i værk i Kriminalforsorgen? Et projekt som kan overbevise politikerne om, at Arbejdstilsynet har vigtige og krævende projekter, som skal løses, og som ikke tåler, at der skæres i Arbejdstilsynet. Samtidig har Arbejdstilsynet åbenbart ikke evnet at lave en overordnet styring af indsatsen. Det er tilsyneladende i stedet de enkelte afdelinger, der udfører deres egne delprojekter.

Uheldigvis for os har de været umanerligt længe om det, og samtidig virker rapporterne som om, der er skudt med

spredde håb om, at man så har ramt et eller andet.

Et ben med kød på

Når man vælger en generel overskrift som "Dialog og samarbejde. Nøglen til et godt psykisk arbejdsmiljø" og sætter fokus på fængselsfunktionærernes psykiske arbejdsmiljø, så skulle der ellers være lagt op til et projekt med kød på. Der er masser af ting, som ødelægger fængselsfunktionærernes psykiske arbejdsmiljø, og det ved de prægtige mennesker i Arbejdstilsynet ganske udmærket. Flere af dem har haft deres gang i fængslerne i årevis.

Rapporterne lader da heller ingen tvivl tilbage om, at der er masser af problemer at tage fat på. Det fremgår af rapporterne, at de enkelte afdelinger af Arbejdstilsynet har fat i stort set alle problemerne: Vold og trusler, stor arbejdsmængde og tidspres, voldsrisiko og utilstrækkelig håndtering af voldsrisiko og konflikthåndtering, traumatiske hændelser og håndtering af psykisk syge og selvmordstruede.

Som sagt: Alle afdelingerne har fat i næsten alt inden for psykisk arbejdsmiljø. De har det bare ikke på samme måde. De nævnte punkter er taget fra de enkelte afdelingers skrivelser til Direktoratet for Kriminalforsorgen og viser, at de nærmest har stået som en flok sultne hunde omkring et kæmpe stort kødfuldt kødben og hver især forsøgt at rive en så stor luns som muligt af og gumle i sig.

I stedet for en god næringsrig suppe, som kunne have givet helsebringende næring til Kriminalforsorgen i lang tid fremover, ender dette fortrinlige kødben som tilfældige, forrevne trevler uden megen saft og kraft.

Hvorfor bliver suppen tynd og kraftløs

Det er indlysende, at forskellige tjenestesteder kan have forskellige konkrete problemer, hvilket også fremgår af rapporterne, men der mangler helt åbenbart en koordinering af indsatsen, hvilket også fremgår af rapporterne. Nogle går ganske grundigt til værks og har en klar afgørelse, hvor der kræves dokumenterede resultater af indsatsen. Andre meddeler kort, at problemerne anses for løst med de givne tiltag, hvorfor man "anser sagen for afsluttet".

Problemet med det lange tidsperspektiv er, at det har medført, at Direktoratet har kunnet aflevere en meget lang forsvarstale, hvor man fortæller om alle de tiltag, der er gjort for at imødegå de arbejdsmiljømæssige konsekvenser, der er påpeget af Arbejdstilsynet. I de foreliggende rapporter fra Arbejdstilsynet er der ligeledes eksempler på, hvad der sker, når man er for længe om det. Der henvises for eksempel til nogle indberetninger, hvor Direktoratet kan tilbagevise tallene, netop fordi Arbejdstilsynets tal er blevet uaktuelle. Andre steder må Arbejdstilsynet nødvendigvis melde, at de "betragter sagen som afsluttet", fordi tjenestestederne har udarbejdet en politik på området. At vi så må forholde os skeptiske til nytten af, at der har været nedsat nogle arbejdsgrupper, der har udfærdiget et smukt lille skrift med mange reelle hensigter, skyldes jo nok vores dårlige erfaringer med at få disse teorier omsat i handling.

Jeg ved for eksempel, hvor der har ligget en fin lille personalepolitisk håndbog og samlet støv de sidste ti år.

Kan suppen reddes

Spørgsmålet er, hvad vi kan bruge disse rapporter til. Der er skudt hårdt på Arbejdstilsynet i gennemgangen af disse rapporter, men vi kender årsagen til, at de må gøre, som de gør. Vi må så se på, hvad der kan bruges i disse rapporter. Det bliver en hård opgave for de lokale sikkerhedsrepræsentanter og tillidsfolk at følge op på sagerne og holde deres Arbejdstilsynscentre fast på arbejdet. Det bliver krævende, men der er ikke andet at gøre end at holde en tæt personlig kontakt hele tiden.

Der er påpeget mange problemer rapporterne og flere steder har Arbejdstilsynet skrevet, at man vil følge arbejdet med løsningerne, og man vil vende tilbage senere. Her er der noget at arbejde med.

Der er steder, hvor Arbejdstilsynets rapporter har ført til, at bemanningen er øget. Disse rapporter kan være særdeles anvendelige, når vi tænker på de nyligt udmeldte sparekrav, som kommer til at ramme netop postbesættelsen i meget svær grad.

Ligeledes er det godt, at Arbejdstilsynet de fleste steder har ønsket tilbagemeldinger om effekten af de iværksatte tiltag. Dette må så holdes op imod effekten af de udmeldte besparelser på det psykiske arbejdsmiljø, når de er sat i værk til næste år.

Som nævnt i indledningen er der påpeget mange overordnede problemer med det psykiske arbejdsmiljø. Disse problemer bliver ikke mindre, når besparelserne sættes i værk. Der ser nemlig ud til, at mange af de nævnte tiltag, som er foranlediget af Arbejdstilsynets rapporter vil blive sparet væk igen, fordi besparelserne netop retter sig så kraftigt imod frontliniepersonalet. For eksempel er bemanningen om eftermiddagen øget i visse arresthuse, medens man i Nyborg vil skære bemanningen ned! Andre steder er natstyrken øget. I Nyborg vil man skære den ned.

Vi kan konstatere, at vi trods alt har et ganske godt materiale, som igen påpeger, hvilke problemer, vi slås med.

Nu kan politikerne selv smage suppen

Hvis besparelserne udmøntes, som de er udmeldt, kan vi med Arbejdstilsynets rapporter i hånden let forudsige, at det godt kan være, at finansministeren henter 70 millioner her og nu, men det er helt sikkert noget, der kommer til at koste kroner og mennesker i det lange løb.

Alt hvad der sker i Kriminalforsorgen i øjeblikket siger, at der skal værnes om det personale, der er i frontlinien. Der har ikke været mange fangeflugter i de

senere år, men der er lagt op til en massiv personaleflugt. Det yngre personale kan forudsiges at finde forholdene for brogede i forhold til, hvad de kan finde andre steder, og så røg besparelsen på frafaldet af prøveansatte. De gamle vil i endnu større tal gå af som 60-årige uanset, hvilke politiske hundekunster, der bliver taget i brug for at tvinge os til at blive. Gennemsnitsalderen for førtidspensionister vil falde tungt som oktoberregn. Sygetallet vil stige som en politisk varmluftballon à la finansministerens udtalelse om, at arbejdsmiljøproblemer skal løses via Arbejdstilsynet og Arbejdsmiljølovgivningen. Han ved jo godt selv, at han i sin bevidstløse jagt på besparelser har frataget både Arbejdstilsynet og Kriminalforsorgen mulighederne for at gøre noget. ■

Af Billy Larsen

Værkmestre som rollemodeller

Fire værk mestre har, som afslutning på deres skoleophold (GV 2), udarbejdet et projekt som stiller skarpt på forholdet mellem værk mestre og indsatte. Projektet hedder "Værkmestres indflydelse på indsatte i dagligdagen."

Ud over at beskrive forskellige problemstillinger, så har man også bedt indsatte og værk mestre om at besvare en række spørgsmål. Resultatet af disse spørgeskemaer, danner grundlag for en meget interessant undersøgelse.

For at høre nærmere om dette er vi draget til Anstalten ved Herstedvester, for at tale med Kim Dannerbo, som er en af de fire værk mestre der har udarbejdet projektet.

Ikke flere kuverter på Anstalten ved Herstedvester

Umiddelbart er der ikke meget aktivitet på Kim Dannerbos arbejdsplads i disse dage. Normalt er han værk mester på en arbejdsplads, hvor der bliver produceret kuverter, men den sidste kuvert forlod værkstedet i september. Nu er maskiner og det øvrige inventar fragtet til Statsfængslet i Nyborg.

Fremover vil det være Statsfængslet i Nyborg som tager sig af at fremstille kuverter. Kim Dannerbo har været i Nyborg, for at hjælpe med råd og vejledning omkring brug af maskinerne.

Han regner med, at han senere på året skal til Fyn igen og hjælpe kollegaerne.

Kim Dannerbo er ked af at Anstalten ved Herstedvester har mistet denne arbejdsplads. De indsatte var glade for at lave kuverter og opfattede det som meget meningsfyldt arbejde.

Produktet er mennesker

Til foråret bliver de tomme lokaler overtaget af anstaltens produktions-skole.

Men om det er produktion af kuverter, lysestager eller ledningsholdere er ifølge Kim Dannerbo heller ikke så vigtigt.

"Produktet er ikke det vi sidder og laver. Produktet er de mennesker vi skal have ud herfra igen. Hvis ikke vi er i stand til at lave det produkt som hedder fornuftige og hele mennesker, så kan vi ikke bestride vores job," siger Kim Dannerbo.

Han mener, at man i langt større grad burde involvere værk mestre i de daglige møder, hvor de indsatte bliver drøftet. Det er også Kim Dannerbos indtryk, at mange værk mestre gerne vil gå udgange og deltage i transporter med de indsatte.

Kvalitetskontrol og tøjet er vigtigst

I forbindelse med udarbejdelsen af projektet er de indsatte blevet bedt om at udfylde et spørgeskema. Spørgsmålene har drejet sig om mange ting, lige fra mødetidsoverholdelse, sprogbrug, irettesættelse, kaffepauser, medindflydelse og privatliv. Efterfølgende har man spurgt et antal værk mestre om de samme spørgsmål. Værkmestrene har skulle svare på, hvad de troede at indsatte mente er vigtigst.

I det store hele er besvarelsene meget tæt på hinanden.

Det spørgsmål, som opnår højest point hos de indsatte og dermed har højeste prioritet, er spørgsmålet omkring kvalitetskontrol.

For Kim Dannerbo er det ikke overraskende, at netop denne besvarelse har den højeste score. Ifølge ham, så har det stor betydning for de indsatte, at de kan stå inde for det som de selv laver. Det giver den enkelte et stort selvværd, hvis det, som bliver lavet, også er i orden.

Kim Dannerbo har sammen med tre andre værk mestre udarbejdet projektet "Værkmestres indflydelse på indsatte i dagligdagen."

Det er ganske få steder i undersøgelsen, hvor der er nævneværdig forskel på de indsatte og værk mestrenes besvarelser. Men når det kommer til værk mestrenes påklædning, kan man dog se en markant forskel i besvarelsene. Værkmestrene har en stærk formodning om at deres arbejdstøj har en stor betydning. Dette bliver bestemt ikke underbygget af de indsatte.

Som værk mestre skriver i projektet, så er det kun hvis de tager uniformen på, at de får syrlige bemærkninger til deres påklædning.

Mere undervisning i at forstå mennesker

I projektets konklusion kan man læse at værk mestre fungerer som rollemodeller. Dette ses blandt andet ved, at flere værk steder, af de indsatte, er blevet bedt om at udtalelser, til brug når de skal ud at søge læreplads inden for samme arbejdsområde efter endt straf.

Konklusionen kommer også ind på at værk mestre godt kunne tænke sig at opnå større viden på det menneskelige og psykologiske plan. De efterlyser mere undervisning i psykologi og pædagogik.

Værkmestrene kunne sagtens forestille sig dette som obligatorisk efteruddannelse, der i givet fald skal foregå efter endt prøvetid.

Værkmester Kim Dannerbo (tv) og hans kollega foran kuvertværkstedet, der nu er under ombygning til produktionsskole.

Ny generation af værk mestre

Der er ingen tvivl om at der i disse år bliver uddannet nogle værk mestre, som er parat til at påtage sig en anden rolle overfor de indsatte, end man har set tidligere. Det er det som værk mester Kim Dannerbo kalder for den "menneskelige side" af jobbet som værk mester. Eller som han udtrykker det: "Det er ved at være "lovligt" at sige, at det er nogle spændende mennesker vi arbejder med." ■

Af Christian Pilt

Fakta:

Projektet "Værkmestres indflydelse på indsatte i dagligdagen" er udarbejdet af:

Marianne Stokholm Pedersen, Statsfængslet ved Sønder Omme.

Ricki Mortensen, Statsfængslet i Horsens.

Ole Petersen, Statsfængslet i Renbæk.

Kim Dannerbo, Anstalten ved Herstedvester.

Projektet er udarbejdet på Grundforløb for værk mestre II i april 2005.

Fængselshistorisk Selskab

Direktør William Rentzmann, der er formand for Fængselshistorisk Selskab, siger: "Der er gode grunde til at have et Fængselshistorisk Selskab. Det er vigtigt for os alle at tage vare på fortiden – historien, der indeholder en rigdom af erfaring, som vi kan øse af. Dette arbejde er foregået i lang tid på lokalt initiativ. Men der er behov for at skabe nogle rammer for det fælles arbejde."

På fængslerne har man igennem mange år værnet om historien. Lokale ildsjæle har indsamlet, registreret og udstillet genstande, der kunne fortælle om livet i fængslerne eller illustrere de tanker, der lå bag den måde, de indsatte blev behandlet på.

Ofte var det et ensomt job, disse ildsjæle påtog sig, og resultatet af deres

indsats var meget påvirket af den lokale opbakning.

I slutningen af 1980'erne tog Uddannelsescenteret initiativ til at samle de lokale ledere af fængselsamlingerne. Formålet var at give museumslederne bedre museumsfaglige færdigheder (indsamling, registrering, konservering

og udstilling), men derudover var det et vigtigt formål at give museumslederne muligheder for erfaringsudveksling samt at styrke netværket mellem personer og institutioner, der arbejdede med fængselshistorie. Siden er det lykkedes at samle museumsfolkene med mellemrum – hver gang til stor gensidig inspiration. Der er vokset et stærkt netværk mellem

museerne i fængslerne, og kredsen har medvirket til etableringen af samlinger udenfor Kriminalforsorgen. Det er for eksempel sket i forbindelse med Arresten i Faaborg, Frøslevlejrens Museum og Frihedsmuseets udstilling om Horserød-lejren.

Den 20. april 2005 mødtes en kreds af historisk interesserede i direktoratet. Mødet resulterede i, at Fængselshistorisk Selskab blev stiftet. Det er hensigten, at selskabet skal skabe rammer for det fælles arbejde med fængselshistorien og være et forum for debat, gensidig inspiration og udvikling.

Fængselshistorisk Selskab har en bestyrelse bestående af Jørgen Bang (Horsens), Aage Egholm (Horsens), Frede Kruse-Christiansen (Kriminalforsorgsforeningen), Nils Jul Nielsen (Københavns Bymuseum), Torben Rasmussen (direktoratet), Leif Senholt (direktoratet), Jens Chr. Smedegaard (Dansk Fængselsforbund) og William Rentzmann (direktoratet).

Selskabet skal samordne og videreudvikle interessen for fængselsvæsenets

historie. Det skal ske gennem forskning, indsamling og publicering af materiale, formidling af fængselshistoriske genstande og gennem dannelse af netværk.

William Rentzmann tror, at det vil være muligt for selskabet at stimulere og udvikle de lokale fængselshistoriske samlinger samtidig med, at selskabet vil stræbe imod at danne et forum for det fængselshistoriske arbejde i Danmark, hvor de lokale fængsels-samlinger sammen med kulturhistoriske museer vil kunne formidle fængslernes historie til en bredere del af befolkningen.

Aktuelt arbejder bestyrelsen med støtte til etablering af et offentligt fængselsmuseum omkring den fængselshistoriske samling i Horsens. Det er hensigten, at fængselsmuseet skal placeres i lokaler i Statsfængslet i Horsens, når fængslet bliver nedlagt i forbindelse med åbningen af Statsfængslet Østjylland. Fængselsmuseet i Horsens har allerede ca. 4.000 besøgende om året.

Derudover vil Fængselshistorisk Selskab sammen med domstolene iværksætte en forundersøgelse om mulighe-

derne for at etablere et retsvæsenmuseum i forbindelse med fængslet på Nytorv i København.

Fængselshistorisk Selskab har støttet udgivelsen af Jan Kaarsens bog om fængslernes nyere historie, og den forventes at udkomme omkring årsskiftet 2005/2006.

William Rentzmann fremhæver, at selskabet vil stræbe efter at brede arbejdet mest muligt ud, og i øjeblikket arbejder man på at etablere en informationsgruppe, der skal overveje mulighederne for indsamling og distribution af information om det fængselshistoriske arbejde. Han forventer, at der vil være mange af selskabets medlemmer, der vil være interesserede i dette arbejde.

For tiden har selskabet 57 personlige medlemskaber, ligesom 8 institutioner er medlemmer. ■

*Af Torben Rasmussen,
Direktoratet for Kriminalforsorgen*

Medlemskab af Fængselshistorisk Selskab

Medlemskontingentet er på 50 kr. om året for personlige medlemmer og 500 kr. pr. år for institutioner.

Interesserede, der ønsker at blive medlemmer af Fængselshistorisk Selskab kan finde vedtægterne og indmeldelsesblanket på Kriminalforsorgens intranet.

Indmeldelse kan også ske ved skriftlig henvendelse til Fængselshistorisk Selskab, Strandgade 100, 1401 København K.

Nye uniformsdele

I sidste nummer af Fængselsfunktionæren bragte vi en artikel om den nye uniform til opsynet, der udleveres fra november/december 2006. Der har

blandt medlemmerne efterfølgende været en meget stor interesse for at få oplyst, hvilke dele der indgår og hvilke der udgår, når uniformes udskiftes.

Her bringer vi et skematisk overblik over hvilke ændringer der sker.

Følgende uniformsdele indgår i den kommende uniform:

Uniformsdel:	Bemærkning:
Bukser, marineblå med 2 lår-lommer og stav-lomme	
Bukser, mørkeblå	Som de nuværende (benævnes fremover "gallabuks")
Livrem	Som den nuværende
Skjorte, lys blå, strygefri med lange ærmer Skjorte, lys blå, strygefri med korte ærmer	Mørkere og kraftigere end den nuværende model
Slips	Formentlig som det nuværende
Sweater, marineblå tynd Sweater, marineblå med windbreakerfor	Begge med lynlås i halsen
Helårsjakke	
Blazerjakke, marineblå	
All-weathersæt	Som det nuværende
T-shirt, marineblå med dyb v-udskæring	
2- og 3-funktionsundertøj	Som det nuværende
Sokker, sorte tynde Sokker, sorte tykke	
Sko, sorte (praktisk model) Sko, sorte (pæn model til gallabuks)	Én model Én model
Støvletter, sorte	Én model
Sikkerhedssko, sorte	Én model
Træningsdragt, marineblå	
Handsker med lammefor Handsker med strikfor	Som de nuværende Som de nuværende
Halstørklæde	Som det nuværende
Cap, marineblå	Erstatter nuværende hovedbeklædning
Graviditetstøj	Benklæder og skjorte

Følgende nuværende dele udgår af uniformssortimentet:

Uniformsdel:	Bemærkning:
Skjorte, korte ærmer Skjorte, lange ærmer	Erstattes af ny strygefri kraftigere model Erstattes af ny strygefri kraftigere model
Slips	Erstattes af nyt slips, eller bibeholdes
Pullover Slipover Eurotrøje Golfer Jumper m/rullekrave	Erstattes af: En sweater med windbreakerfor og en sweater uden for (begge med lynlås i halsen)
Vindjakke Pjækkert Skindjakke	Erstattes af en helårsjakke med aftageligt for
Blazerjakke	Erstattes af ny blazerjakke
T-shirt	Erstattes af ny t-shirt
Sokker Ragsokker	Erstattes af nye sokker, tynde Erstattes af nye sokker, tykke
Fodtøj (alt nuværende)	Erstattes af to par sko, et par støvletter og et par sikkerhedssko
Træningsdragt	Erstattes af ny træningsdragt
Shorts	Udgår
Polo-shirt	Udgår
Hovedbeklædning	Erstattes af en cap – ny model
Buksenederdel	Udgår
Nederdel	Udgår
Arbejdsjakker Arbejdsbenklæder Arbejdsskjorte Overalls Kittel Kedeldragter Vinterarbejdstøj	Udgår - dog bliver der indgået aftale for opsynspersonale der deltager i arbejdsdriften

Selvom der også er et meget stort ønske om at se de nye uniformsdele, vil dette ikke kunne ske før præsentationen af den

samlede uniformering i efteråret 2006. Ligeledes er det nye logo og dets placering på uniformen heller ikke endeligt beslut-

tet og endelig skal sammensætningen af grundpakken fastlægges. ■

Af John Rasmussen

STA – dit naturlige valg

Fakta – hvis du vælger at forlade din arbejdsplads eller bliver sagt op

Hvis du selv siger op, eller hvis du bliver sagt op af din arbejdsgiver og derfor får en periode, hvor du er ledig, skal du opfylde nogle betingelser, før du kan få udbetalt ydelse fra a-kassen.

Vi vil her give nogle eksempler på betingelserne for at få udbetalt ydelser, hvis uheldet er ude. Eksemplerne er generelle, og der vil altid blive taget konkret stilling på baggrund af den enkeltes ansættelsesvilkår. Vurderingen er afhængig af, om du i din nuværende ansættelse er ansat til den bestemte arbejdsplads eller har pligt til at arbejde andre steder i landet.

Du siger selv op

Hvis du selv siger dit arbejde op, vil det som udgangspunkt betyde, at der ikke kan udbetales ydelser de første 3 uger efter arbejdsophøret. De 3 uger er en karantæneperiode. Hvis du selv siger dit arbejde op 2 gange inden for 1 år, får du yderligere en karantæne, og skal arbejde i mere end 300 timer inden for 10 uger, før du igen kan få udbetalt ydelser.

Du siger op af helbredsmæssige årsager

Siger du op fordi du af helbredsmæssige årsager ikke længere kan magte dig job, vil du kunne undgå karantæne. Din læge skal attestere, at du af helbredsmæssige årsager ikke længere kan fortsætte på arbejdspladsen, men at du vil kunne påtage dig arbejde inden for andre fagområder.

Længere transport

Hvis dit arbejdssted flytter, og det kommer til at betyde, at du skal bruge mere end 3 timer dagligt på transport mellem din bopæl og dit arbejdssted, vil du afhængigt af dine ansættelsesvilkår, have mulighed for at opsige dit job uden at få karantæne. Ved vurdering af transporttid vil der også blive taget hensyn til, om en evt. ventetid mellem f.eks. 2 busser er længere end selve transporttiden.

Problemer med pasning af børn

En af betingelserne for at få ydelser er, at du har pasningsordning til dit barn. Hvis din arbejdsgiver ændrer dine arbejdsvilkår og det medfører, at du ikke længere kan få bragt eller hentet dit barn inden for institutionens/dagplejens åbningstid, vil du kunne opsige dit job uden at få karantæne.

Arbejdsgiveren opsiger dig

Hvis du opsiges fra dit arbejde og du ikke selv har givet anledning til opsigelsen, vil der ikke blive tale om karantæne.

Betingelser for ydelser

Der er nogle betingelser, der skal være opfyldt, før du kan få udbetalt ydelser fra a-kassen. De vigtigste er, at du:

- er til rådighed for arbejdsmarkedet og tilmeldt Arbejdsformidlingen
- bor og opholder dig i Danmark
- har været medlem af en a-kasse i 12 måneder
- har fået løn for 1.924/1.258 timer inden for de seneste 3 år – timerne skal ligge i en periode, hvor du har været medlem af a-kassen som fuldtids-/deltidsforsikret.

STA er tværfaglig

Vidste du, at STA er en tværfaglig a-kasse, som kan forsikre alle lønmodtagere uanset hvilken uddannelse eller hvilket arbejde, de har. STA er også Danmarks billigste tværfaglige a-kasse. Det betyder ikke, at vi sparer på ydelserne, for de er fastsat af Folketinget, og er ens i alle a-kasser, men vi ser det som vores fornemmeste opgave at servicere medlemmerne bedst muligt med de lavest mulige omkostninger.

Har du spørgsmål eller ønsker du en personlig samtale er du altid velkommen til at kontakte os. Du kan også få oplysninger på vores hjemmeside www.sta.dk. Du kan henvende dig telefonisk på telefon 7012 3782, hvor du automatisk vil blive omstillet til den afdeling i STA der er nærmest din bopæl.

DEBAT

Vi skal modtage indlæg til næste nummer senest 21. november 2005

Fordøren lukket, men bagdøren vil snart stå på vid gab

Af fængselsfunktionær Gert Mikkelsen,
Fængselsafdelingen Kærshovedgård.

På en nattevagt på Kærshovedgård for ikke så mange år siden stødte natrunderingen på nogle ikke særlig velkomne personer på fængselsområdet. Runderingen kaldte straks centralvagten og bad om assistance. "Send nogle folk," lød meldingen, og svaret fra den anden ende var også opløftende: "Jamen vi er da kun os to på arbejde."

Nattevagten er siden forøget til tre mand, samt en rådighedsvagt, men den gamle fortælling kan i yderste konsekvens igen blive til virkelighed hvis de bevilgende myndigheder på Christiansborg ikke vågner op, og er deres ansvar bevidst.

En onsdag aften i uge 40 var en aften som alle andre. Mørket har sænket sig over landet. Alt ånder fred og idyl på Kærshovedgård. De indsatte er på deres afdelinger, eller er beskæftiget med fælles fritidsaktiviteter. Men nogle indsatte havde andre gøremål. Områderunderingen tager, som den ofte gør, ud på aftenens rundering på området og de mange indfaldsveje til statsfængslet. Der går ikke mange minutter før aftenens første opgave kan tage sin begyndelse. Omkring klokken 20.00 antræffes en fremmed bil på fængslets område. De to personer i bilen bliver konfronteret med at de er på forbudt område. Herning Politi kontaktes for at foretage den videre politimæssige indsats i forbindelse med hændelsen.

En efterfølgende undersøgelse af afdeling og person giver resultat i form af indsmuglet narkotika.

Endnu et godt bidrag til den samlede narkobekæmpelse i de danske fængsler.

Torsdag aften i uge 40, en ligeså almindelig aften. Områderunderingen starter kl. 20.20 og alt ser tilsyneladende rolig ud. De indsatte er også denne helt almindelige efterårsaften beskæftiget med fritidsaktiviteter eller med at se fjernsyn. Men denne aften er der en eller flere indsatte, der formodentlig har planlagt helt andre gøremål.

Runderingen finder kl. 20.30 på fængslets område en fremmed bil parkeret og umiddelbart derefter dukker to personer ud af mørket. Havde de to bare været ude at gå en aftenur og ved et uheld forvildet sig ind på fængslets område.

Herning politi bliver også denne aften kontaktet for at klarlægge identiteten på de to aftenvandrerere.

Efter en kort snak med politiet indrømmer den ene af de to da også, at aftenuren på Kærshovedgårds område havde et andet formål end at nyde naturen i de mørke skovområder ved fængslet. Resultatet var også denne aften indsmugling, eller rettede forsøg på indsmugling. For denne aften blev forsøget endnu engang forhindret.

Fordøren og bagdøren er endnu lukket på Kærshovedgård. Der er gennem en lang periode fundet store mængder ulovlige stoffer og effekter i forbindelse med undersøgelse af indsatte og deres bagage i forbindelse med indsættelsen, og i forbindelse med tilbagekomst fra udgang. Denne mængde har på det sidste været faldende. Vi kunne klappe i vores små hænder og sige til os selv, at den skærpede kurs med undersøgelse og urinprøver har båret frugt - narkoen er på vej ud fra Kærshovedgård. Fornuften blandt de indsatte har sejret på grund af den skærpede kurs i narkobekæmpelsen. Men nej kære politikere og fængselsledelser. To aftener i uge 40 med forhindrede indsmuglingsforsøg. Et antal der helt sikkert kun er toppen af isbjerget. Mængden af indsmuglet narkotika er ikke faldet.

Fængselsfunktionærerne vil også fremover prøve at se på sig selv i spejlet, og sige vi forsøger at bekæmpe narkoen, men spejlet er på vej til at blive dugget.

De politisk valgte sparekrav vil for Statsfængslet Midtjyllands vedkommende medføre en besparelse på frontliniepersonalet på 1,6 millioner. Opsynet med de indsatte skal omlægges.

Bagdøren vil blive åbnet på vid gab. Det ser flot ud i medierne, justitsminister og regering gør noget ved problemerne, men kære politikere, der er mange ridser i lakken. Det er fint med kameraer og andre tekniske hjælpemidler, men der skal også være personale til at følge op, hvis der nu sker noget.

Alle Dansk Fængselsforbunds lokalafdelinger er derfor pålagt ikke at forhandle, og tager dermed ikke et medansvar i forbindelse med den udmeldte besparelse.

Afdelingsformand Steen V. Jensen, Fængselsafdelingen Kærshovedgård, har denne kommentar til situationen:

Vi kan simpelthen ikke spare mere på opsynet og samtidig se os selv i spejlet og kollegaerne i øjnene. Bægeret er fyldt og vi vil ikke tage et medansvar for de forhold de udmeldte besparelser vil medføre.

Ledelsen på Statsfængslet Midtjylland, for Kærshovedgårds vedkommende, arbejder med nogle planer om at nedlægge to poster på de to store afdelinger og områdeposten, således at de går hjem kl. 19.00. Så vil der frem til kl. 22.00 kun være 6 mand tilbage til 203 indsatte. Det vil betyde, at selv basale sikkerhedsopgaver ikke vil kunne gennemføres. De forhindrede indsmuglinger i uge 40 (og i alle ugerne før), ville højst sandsynlig være blevet til fuldbredede indsmuglinger, hvis de barslede forslag var dikteret og trådt i kraft.

Kærshovedgård er i forvejen et discount fængsel og det er ikke engang to år siden at der skete en opnormering af personalet på grund af det ændrede klientel. Der er ikke noget der tyder på at klientellet bliver bedre, tværtimod. Når ordningen med fodlænke for alvor begynder at give effekt vil det være den kategori af indsatte vi ikke længere skal have i fængslet her på Kærshovedgård. For man skal ikke være meget spåmand for at forudsige at, køen for at komme ind og afsone stadig er meget lang, så vore pladser skal nok blive fyldt op.

Men nu kan der uden problemer igen skæres i bemanningen, og det sker uden hensyntagen til personalets og de indsattes sikkerhed.

Hvis de påpegede besparelser gennemføres er jeg meget bange for, at det vil betyde en stor personaleflugt og meget større sygelighed blandt personalet.

NAVNE

Han "knak" ikke

Så forlader endnu en af de gode gamle arresthusene.

Arrestforvarer Ove Nielsen, arresthuset i Randers, er nu nået skelsår og alder og må, om end nødtvunget, forlade det pulserende liv som chef for sit arresthus.

Ove trådte sine barnesko på Langeland, og som bekendt skal man kende en langelænder på "knæk-ket". I dette tilfælde må man nok erkende, at Ove overhovedet ikke har ladet sig knække, knapt nok bøje. Han har gennem hele sin lange karriere, der startede på statsfængslet i Nyborg og gik over en lang periode i arresthuset i Aalborg med endestation i Randers, været en dybt seriøs og engageret medarbejder og

chef, som i høj grad har forstået at ændre på tingenes tilstand og at sætte sit mærke, både på det faglige område og på de kolleger og medarbejdere, han har haft omgang med. Personlig har jeg kendt Ove som en god og engageret chef, som ikke har været bange for at overlade ansvar og kompetence til sit personale og som har formået at sætte alternative ledelsesformer i gang, herunder nogle fantastisk inspirerende team-buildingskurser under noget primitive forhold.

Som mangeårig kasserer i vores forening har Ove fuld kontrol over finanserne og da han har det som en gammel cirkushest, der ikke helt kan undvære musikken, har han taget initiativ til at starte en pensionistfor-

ening for tidligere arrestforvarere, hvor han selvsagt får en post i dennes bestyrelse.

Den med musikken gentager sig også rent fagligt – Ove kan ikke slippe arbejdet, så han har fået møvet sig ind som underviser på KUC og som konsulent i DFK – noget som både DFK og det uniformerede personale i Kriminalforsorgen kan være trygge ved – vi er i gode hænder.

Vi takker Ove for indsatsen – du bliver savnet – og vi ønsker dig held og lykke med din tredje alder.

*Flemming Solberg
Dansk Arrestforvarerforening*

25 års jubilæum på Kærshovedgård

Den 1. oktober 2005 kunne vor gode og afholdte kollega Evan Esbensen fejre 25 års jubilæum i Kriminalforsorgen.

Han startede den 1. oktober 1980 i Horsens Statsfængsel. Dengang hed landets justitsminister Henning Rasmussen og 10 andre er siden fulgt efter. Kriminalforsorgen anvendte skrivemaskiner og karbonpapir og ord som computer, e-mail og elektronisk post var aldeles ukendte. I de forgangne 25 år har du ikke blot fulgt med tiden, men også den spændende udvikling som sker inden for alle virksomheder.

Evan kom fra det private erhvervsliv og gik aktivt ind i Statens tjeneste hvor han stille og roligt arbejdede sig op i systemet og endte på vagtmesterkontoret i Horsens, inden han den 1. januar 1995 gjorde sin entre på Kærshovedgård. Ord som hjælpsomhed, orden og præcision er det der kendetegner din person og som vi alle i hverdagen nyder godt af og som vi håber mange af vor nye unge kollegaer vil tage ved lære af. På godt gammeldags latin kunne du kaldes "Primus inter pares" oversat: Den som viser vejen, et lærerigt eksempel.

Og tager vi et kig ind i krystalkuglen, øjnes der lys forude og uden at afsløre alt må vi vel gerne røbe at pensionsalderen er inden for rækkevidde og vi håber du bliver her i landet, da det forlyder at du har fået smag for det græske øhav og hvad der hermed følger.

Forhåbentlig venter her mange gode år for både dig og din familie.

Stort TILLYKKE.

*Jens Chr. Fjelde
Centralvagten
Kærshovedgård*

Aktivitetskalender for sæsonen 2005/2006

Havfiskeri	Helsingør	12. november	2005
Dart	FIOV / Vridsløselille	21. januar	2006
Badminton	Langeskov / Nyborg	04. februar	2006
Indefodbold	Nyborg	25. februar	2006
Bowling	Hedensted	18. marts	2006
Skydning	Nyborg	8. / 22. april	2006
Træningssamling NM Håndbold	Ringe	marts / april	2006
Golf	Sdr. Omme	30. maj	2006
NM Håndbold	Sverige	maj / juni	2006
Cykling / løb	Odense	august	2006
March	Nr. Snede	2. september	2006
Put and Take		primo september	2006
Repræsentantskabsmøde		28. oktober	2006

www.fi-sport.dk

FERIEBOLIG I NR. FJAND, VESTJYLLAND

Dansk Fængselsforbund kan igen i 2006 disponere over Forsikrings Agentur Foreningens sommerhus, beliggende Hagevej 156 Nr. Fjand, 6990 Ulfborg.

Huset er på en 945 kvm. kuperet naturgrund med udsigt ud over Nissum Fjord til klitterne ved Fjand.

Huset er opført i røde sten med et boligareal på 81 kvm., der indeholder: Entré, køkken, der er åben til stuen - der har udgang til vestvendt terrasse, soveværelse med skabe, 2 værelser (ialt 6 sovepladser), badeværelse samt særskilt sauna. Desuden er der opvaskemaskine, vaskemaskine, tørretumbler, fjernsyn, video, parabol og brændeovn.

BETALING:

Leje for huset i 2006 er pr. uge:

Ugerne 05 - 17 kr. 1.000,-

Ugerne 18 - 22 kr. 1.100,-

Ugerne 23 - 26 kr. 1.500,-

Ugerne 27 - 30 kr. 1.700,-

Ugerne 31 - 34 kr. 1.700,-

Ugerne 35 - 39 kr. 1.100,-

Ugerne 40 - 48 kr. 1.100,-

Hertil kommer forbrug af el og telefon som afregnes med feriehusudlejningen.

FERIEBOLIG I KRAMNITZE PÅ LOLLAND

Dansk Fængselsforbund kan igen i 2006 disponere over Forsikrings Agentur Foreningens sommerhus, beliggende Musvågelunden 15, Kramnitze, 4970 Rødby.

Huset er beliggende på en 1190 kvm. stor naturgrund kun 150 m. fra dejlig sandstrand.

Huset er opført i røde sten med et boligareal på 117 kvm., der indeholder: køkken, der er åben til stuen, 3 gode soveværelser, hems med 2 sovepladser, badeværelse med sauna og spa. Køkkenet indeholder opvaskemaskine, køleskab, mikroovn og komfur. Der findes endvidere vaskemaskine, tørretumbler, solarium, fjernsyn med parabol, video, stereoanlæg og brændeovn.

BETALING:

Leje for huset i 2006 er pr. uge:

Ugerne 05 - 17 kr. 1.100,-

Ugerne 18 - 22 kr. 1.200,-

Ugerne 23 - 26 kr. 1.600,-

Ugerne 27 - 34 kr. 1.800,-

Ugerne 35 - 39 kr. 1.200,-

Ugerne 40 - 48 kr. 1.100,-

Hertil kommer forbrug af el og telefon som afregnes med feriehusudlejningen.

LEJEMÅL:

Lejemålet går fra lørdag kl. 14.00 til lørdag kl. 11.00.

TILDELING:

I perioden 1/2 - 30/11 vil der være lodtrækning såfremt der er flere ansøgere i samme periode. **Medlemmer, der har forsikring i Tjenestemændenes forsikring, har fortrinsret.**

RENGØRING:

Lejeren pålægges at sørge for rengøring af bolig og friareal inden fraflytningen. Slutrengøring kan bestilles hos feriehusudlejningen.

MEDBRINGES:

Sengelinned, rengøringsartikler, håndklæder, viskestykker mm.

Husdyr må ikke medbringes.

ANSØGNING:

Ansøgning sker ved benyttelse af nedenstående kupon, der i udfyldt stand **SKAL** være Dansk Fængselsforbund, Vestre Kirkegårds Allé 3, 2450 København SV., i hænde **senest den 5. januar 2006**. Meddelelse om leje/afslag vil tilgå ansøgerne snarest herefter.

Periode 1: Fra Lørdag den _____ til lørdag den _____

Periode 2: Fra Lørdag den _____ til lørdag den _____

Undertegnede medlem af Dansk Fængselsforbund ønsker ferieophold i Fjand/Kramnitze.

Navn _____ Cpr. nr. _____

Stilling _____

Adresse _____

Postnr. og by _____

Telefon _____

Forsikringer i Tjenestemændenes forsikring: _____